

Asesiadau ac adroddiadau meddygol ar gyfer oedolion sy'n maethu yn ystod argyfwng COVID-19

1. Trosolwg

Mae Rheoliadau Paneli Maethu (Sefydlu a Swyddogaethau) (Cymru) 2018, rheoliad 7(2) ac Atodlen 1, Rhan 1, paragraff 2 yn ei gwneud yn ofynnol y dylai darparwr gwasanaethau maethu geisio 'manylion iechyd (wedi eu hategu gan adroddiad meddygol)' fel rhan o'r broses asesu.

Rydym wedi cael ar ddeall na fydd meddygon teulu yn debygol o fod ar gael yn ystod argyfwng COVID-19 naill ai i ddarparu cofnodion claf i unrhyw ymarferydd meddygol arall neu i gynnal archwiliadau wyneb yn wyneb â darpar rieni maeth.

Ar ben hynny, mae posibilrwydd na fydd gan bediatregwyr cymunedol, sy'n gweithredu fel Cynghorwyr Meddygol i ddarparwyr gwasanaethau maethu, yr adnoddau i ymgymryd â gwaith yn y maes hwn os bydd y pandemig yn parhau a bydd eu hangen mewn rhannau eraill o'r GIG.

Mae'n bwysig bod y dasg o asesu darpar rieni maeth yn parhau yn ystod yr argyfwng hwn er mwyn diwallu anghenion plant y mae angen lleoliadau arnynt, yn ystod ac ar ôl yr argyfwng.

2. Proses Dros Dro yn ystod Argyfwng COVID-19

Noder bod y newid hwn ond yn ymwneud ag asesiadau meddygol, mae'r holl ofynion eraill a nodir yn y Rheoliadau mewn grym o hyd.

Yn lle'r Rheoliad (fel y nodwyd uchod), bydd 'Ffurflen Hunanddatgan Iechyd CoramBAAF i'w defnyddio yn ystod pandemig COVID-19' yn cael ei chyflwyno i'w defnyddio gan y darparwyr gwasanaethau maethu hynny y mae'r anallu i fwrw ymlaen ag asesiadau iechyd ar gyfer darpar ofalwyr maeth yn effeithio arnynt. Mae copi o'r ffurflen wedi'i hamgau gyda'r ddogfen hon.

I gynorthwyo â'r sefyllfa bresennol bydd dwy broses ar wahân ar gael y gall Asiantaethau Maethu eu dilyn er mwyn rhoi asesiadau meddygol ar waith:

- A. Ar gyfer y gwasanaethau hynny sy'n dal i allu cael gafael ar Adroddiad Iechyd Oedolyn llawn drwy Feddyg Teulu'r ymgeisydd (gan ddefnyddio dulliau i gynnal archwiliad meddygol o bell gyda chofnodion y claf), dylid cwblhau ffurflen AHR arferol CoramBAAF.

- B. Ar gyfer y gwasanaethau hynny **na allant** gael gafael ar unrhyw fath o asesiad meddygol gan Feddyg Teulu, dylid defnyddio Ffurflen Hunanddatgan Iechyd CoramBAAF, a lle mae Cyngorydd Meddygol ar gael i roi sylwadau ar y ffurflen hon, dylid gwneud hynny.

3. Amserlen

Bydd y prosesau hyn ar waith rhwng 11 Mai a 30 Medi 2020 neu nes y dychwelir i brosesau gweithredu arferol, pa un bynnag fydd gyntaf. O ystyried y cyfnod ansicr hwn, bydd Llywodraeth Cymru yn rhoi gwybod i ddarparwyr gwasanaethau maethu ar ba ddyddiad y bydd angen iddynt aildechrau busnes fel arfer.

4. Rhoi Ffurflen Hunanddatgan Iechyd CoramBAAF ar Waith:

Mae'r broses isod yn amlinellu camau amrywiol y broses y mae angen i ddarparwyr gwasanaethau maethu ei dilyn wrth ddefnyddio Ffurflen Hunanddatgan Iechyd CoramBAAF:

1. Yn ystod unrhyw ymholiadau cychwynnol, gofynnir i ymgeiswyr a oes ganddynt unrhyw bryder(on) o ran eu hiechyd;
2. Os mai 'oes' yw'r ateb ac os yw'r ymarferydd yn credu bod y pryder(on) yn gofyn am asesiad meddygol, yna esbonnir y goblygiadau sy'n gysylltiedig â'r argyfwng presennol i'r ymgeisydd a chaiff ei wahodd i fynd yn ôl at y darparwr gwasanaethau maethu ar adeg benodol yn y dyfodol er mwyn trafod pethau ymhellach;
3. Os mai 'nac oes' yw'r ateb ac os bodlonir yr holl feini prawf cymhwysedd eraill, gwahoddir yr ymgeiswyr i barhau, ac ar ôl hynny bydd Camau 1 a 2 o'r broses asesu yn dechrau gyda'i gilydd.
4. Mae'n bosibl y bydd angen parhau i asesu person cysylltiedig, naill ai yn ystod yr Amlinelliad Cyfraith Gyhoeddus neu fel rhan o achosion gofal, hyd yn oed os oes hanes o bryderon o ran iechyd. Mewn sefyllfa o'r fath, dylai'r awdurdod lleol hysbysu'r llys ar gam cynnar yn yr achosion a, lle y bo'n briodol, ceisio cyfarwyddyd.
5. Gofynnir i'r ymgeisydd lenwi Rhan B o'r ffurflen hunanddatgan, ei llofnodi a'i dychwelyd i'r darparwr gwasanaethau maethu.

6. Bydd y darparwr gwasanaethau maethu yn llenwi Rhan A o'r ffurflen ac yn ei hanfon at y Cynghorydd Meddygol i lenwi'r crynodeb (os bydd ar gael).
7. Os bydd cyfyngiadau COVID-19 wedi'u codi erbyn i'r asesiad gael ei gwblhau, ceisir asesiad ac adroddiad meddygol, yn unol â Rheoliad 7(2), Atodlen 1, Rhan 1, paragraff 2.
8. Os na fydd asesiad nac adroddiad meddygol ar gael pan gwblheir yr asesiad, y panel fydd yn dewis argymhell a'r sawl sy'n gwneud penderfyniadau fydd yn penderfynu a ddylid cymeradwyo'r ymgeisydd fel rhiant maeth heb asesiad ac adroddiad meddygol. **Noder:** bydd angen ymdrin â phob achos yn unigol.

Nodiadau Allweddol

- (i) Ni ellir gwneud argymhelliad a phenderfyniad ar yr amod y cynhelir archwiliad meddygol wedi hynny. Fodd bynnag, o dan reoliad 5(2)(b), gall panel wneud cais i'r darparwr gwasanaethau maethu geisio unrhyw wybodaeth berthnasol arall a ystyrir yn angenrheidiol yn nhyb y panel maethu. O ganlyniad, gallai'r cyfnod asesu gael ei estyn nes y caiff gwybodaeth o'r fath ei chasglu, ei dadansoddi a'i chyflwyno i'r panel.
- (ii) Gall yr amodau cymeradwyo ar gyfer yr ymgeiswyr hynny lle caiff asesiadau eu cwblhau heb adroddiad meddygol llawn, gael eu cyfyngu'n rhai 'byrdymor' er mwyn adlewyrchu'r cyfyngiadau a oedd ar waith ar adeg yr asesiad.
- (iii) Bydd yr holl ymgeiswyr a gaiff eu cymeradwyo gan wasanaethau sy'n defnyddio Ffurflen Hunanddatgan Iechyd CoramBAAF yn destun proses adolygu flynyddol gynnar. Dylai'r broses hon gael ei chynnal cyn gynted â phosibl, o fewn 6 mis fan bellaf, wedi i'r cyfyngiadau presennol gael eu codi. Dylai'r adolygiad blynyddol cynnar gynnwys asesiad ac adroddiad iechyd oedolyn llawn er mwyn llywio'r adolygiad ac unrhyw argymhelliad mewn perthynas â chymeradwyaeth barhaus a statws cymeradwyaeth o'r fath.